

Kristelig Lægeforenings holdningspapir om IVF-behandling

Af Lilia og Niclas Lautrup-Mener og Kristelig Lægeforenings bestyrelse

Det er naturligt, at man som par ønsker at få et barn. Adskillige personer i Bibelen udtrykker en længsel efter at sætte børn i verden og en sorg over barnløshed¹. 20 % af alle danske par oplever ufrivillig barnløshed².

Der er meget hjælp at få i det danske sundhedssystem, men selvom vi mener, familielivet er en gave, så er der etiske problematikker ved IVF-behandling set i lyset af det kristne livs- og menneskesyn. Ufrivillig barnløshed kan være forbundet med stor sorg og savn og kræver naturligvis omsorg og respekt fra venner, familie og menighed, herunder bøn om visdom og vejledning fra Gud i den enkelte situation.

Når det gælder menneskelivet og reproduktion, er KLF's etiske udgangspunkt, at:

- mennesket er skabt i Guds billede (1 Mos 1,26). Derfor er mennesket værdifuldt i sig selv.
- også et foster er et menneskeliv (Luk 1,44 og Salme 139)
- sex, og dermed også det at sætte børn i verden, er forbeholdt ægteskabet (Matt 19,4-6)

Hvad er IVF-behandling?

Ved en IVF-behandling tages kvindens æg ud kirurgisk og befrugtes i et laboratorium. Forud for dette stimuleres kvindens æggestokke til at producere flere æg end ved en normal spontan cyklus. Det betyder, at der kan tages mere end ét æg ud til IVF behandlingen. Ved en normal cyklus producerer kvinden oftest ikke mere end ét æg. Flere æg forbedrer sandsynligheden for at finde egnede æg til befrugtningen. Efter befrugtningen dyrkes embryoet i laboratoriet i 2-5 dage, inden det sættes tilbage i livmoderen. Kvinden får i denne fase hormoner for at øge muligheden for at modtage det befrugtede æg. Der sættes som regel kun ét æg op ad gangen for at mindske risikoen for flerfoldsgraviditeter. Når ægget har sat sig fast i kvindes livmoder, forløber graviditeten som normalt.

KLF ser ikke noget principielt problematisk ved IVF-behandling, hvor man kun befrugter det antal æg, der sættes op i livmoderen.

Ved en almindelig IVF-behandling udvælger man de bedste befrugtede æg. Resten fryses ned, kasseres eller bruges til forskning. Ud fra præmissen om at et foster har værdi helt fra undfangelsen, er det problematisk, når der befrugtes flere æg, end der sættes op i kvindens livmoder. De resterende befrugtede æg må betragtes som menneskeliv, der da kasseres, bruges til forskning eller nedfryses. Selvom nedfrysning af overskydende befrugtede æg er ment som en hjælp, der senere kan lette en graviditet, hvor hormonstimulation da kan undgås, så har teknikken flere etiske problemstillinger, der bør overvejes.

¹ Abraham og Sara, Raket (1 Mos 30,1), Hanna, Elisabeth og Zakarias

² Kilde

Ved nedfrysning udsættes det befrugtede æg for en unødige ekstra risiko i forbindelse med optøningen, hvor ca. 10% går tabt, og chancen for graviditet er lidt lavere ved brug af frosne frem for friske æg. Dertil kommer, at de befrugtede, nedfrosne æg kasseres, hvis parret går fra hinanden, eller efter 5 år, hvis de ikke er blevet brugt.

En alternativ mulighed for at undgå talrige hormonbehandlinger kan være at få ubefrugtede æg udtaget og nedfrosset.

Sæd- og ægdonation

I de tilfælde, hvor kvinden ikke har egnede æg, eller hvor mandens sæd er uegnet, tilbydes der i det danske sundhedssystem æg- eller sæddonation fra tredjepart. Hvor det ved en normal IVF-behandling er ægteparrets æg og sæd, der bruges, er der ved donation tale om sæd eller æg fra tredjepart. KLF mener, det er problematisk at bruge donerede æg og doneret sæd. Hermed brydes ind i ægteskabets rammer, sådan at barnet biologisk set kun stammer fra den ene af parterne og en oftest anonym tredjepart.

Selvom tredjepart hyppigst er anonym, kan de langsigtede konsekvenser være jalousi i parforholdet eller blandede følelser for barnet hos den part, der ikke er biologisk ophav³. Også barnet kan have blandede følelser for den forælder, der ikke er biologisk ophav. Disse problemstillinger forstærkes kun i de tilfælde, hvor donor ikke er anonym, men et familiemedlem eller en ven af familien. På sigt kan der desuden komme identitetsmæssige spørgsmål og måske et ønske om at finde tredjepart for at forstå sig selv.

Opsummering

KLF mener, IVF-behandling er etisk forsvarlig, når man kun befrugter det antal æg, der sættes op i livmoderen, og kun nedfryser ubefrugtede æg.

KLF mener dog, at brugen af donorsæd eller donoræg fra tredjepart kan betragtes som et brud på ægteskabets rammer, og at det derfor er en metode, som med rette kan opfattes som problematisk. Det er naturligvis et spørgsmål, hvorpå Bibelen ikke kan give nogen direkte svar, og hvor der således for det enkelte par kan være brug for at søge Guds vejledning. Samtidig kan man overveje alternativer, eksempelvis i form af adoption.

³ Greenfeld DA. Effects and outcomes of third-party reproduction: parents. *Fertility and Sterility*, 2015, 104 (3), 520–524